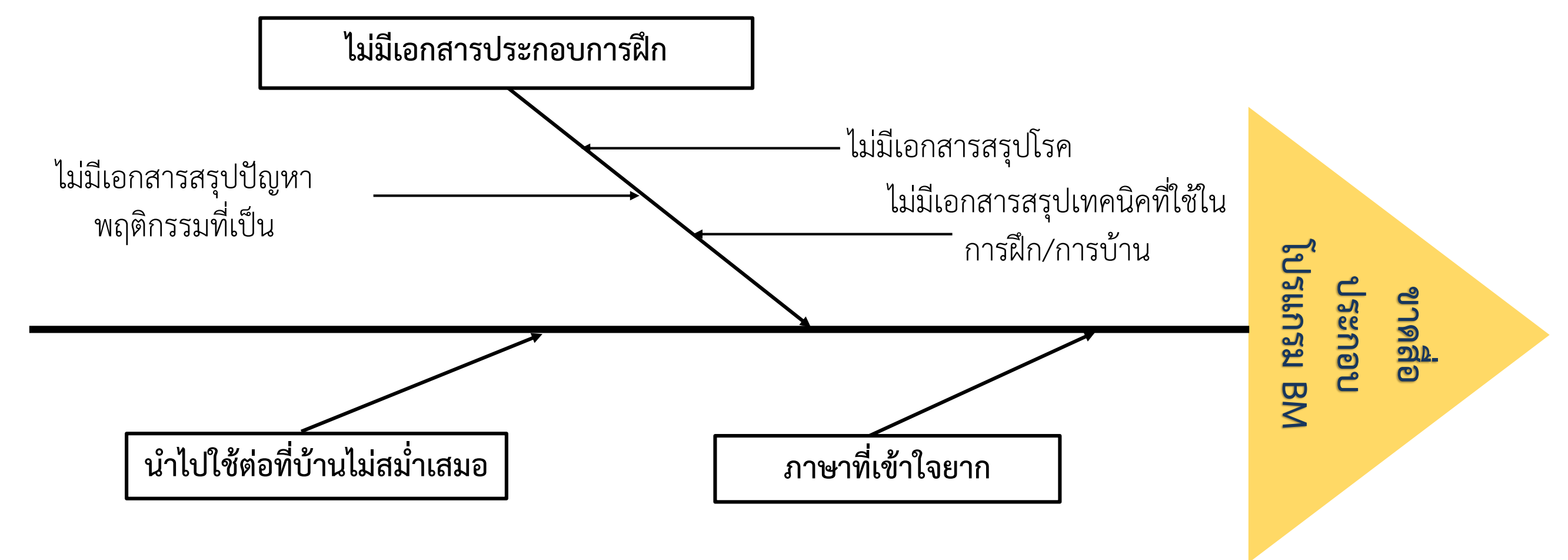

สื่อบุคลิก ตัดบ้านไว้ วนใจทุกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

บริบท ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ

จากสถิติปี 2564 – 2566 พบว่าผู้ป่วยกลุ่มโรคหลักที่มารับบริการในโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มงานจิตวิทยาคลินิก คือ 1) เด็กออทิสติก และ 2) เด็กสมาธิสั้น กลุ่มงานจิตวิทยาจึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กกลุ่มดังกล่าวที่มารับบริการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อทบทวนโอกาสพัฒนาในกระบวนการปฏิบัติงาน จากการสำรวจนั้น ได้เป็นต้นทุนสำคัญในการพัฒนางาน CQI ในครั้งนี้ คือ การพัฒนาสื่อประกอบการฝึกในโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับพ่อ แม่ ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มโรคออทิสติกและสมาธิสั้น

เป้าหมายและวัตถุประสงค์

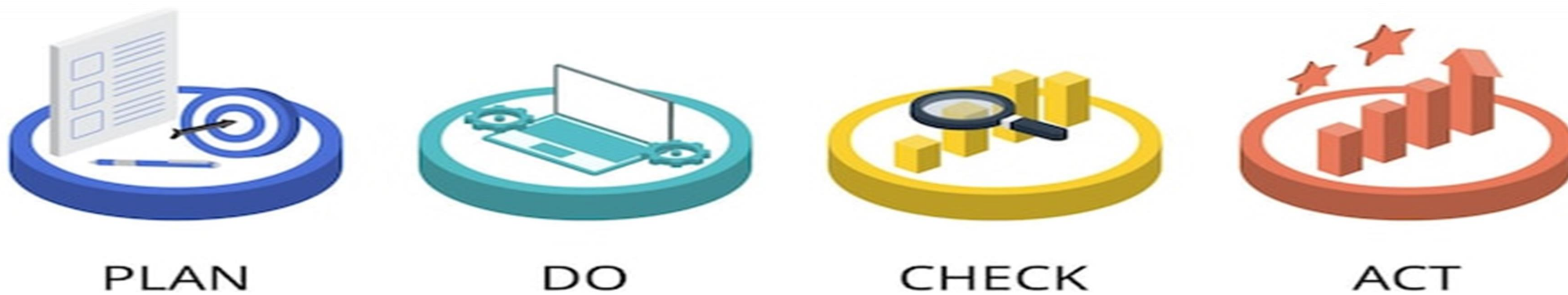
เพื่อพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมที่นำมาใช้ประกอบการให้บริการในโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สำหรับกลุ่มพ่อ แม่ ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มโรคออทิสติก และโรคสมาธิสั้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมที่นำมาใช้ประกอบการให้บริการในโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับกลุ่มพ่อ แม่ ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มโรคออทิสติก และโรคสมาธิสั้น

กิจกรรมการพัฒนา

กระบวนการที่ใช้พัฒนางาน CQI ในครั้งนี้ใช้หลักการพัฒนางานตามขั้นตอน PDCA และขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม/เทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตและจิตเวช 4 ขั้นตอน จากทั้งหมด 9 ขั้นตอน

1. PLAN - การสำรวจเพื่อวางแผนการพัฒนา
ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนา (Need analysis) โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ปกครองเด็ก 30 คน แบ่งเป็น กลุ่มผู้ปกครองเด็กออทิสติก 15 คน และกลุ่มผู้ปกครองเด็กสมาธิสั้น 15 คน

2. DO - จากการทบทวนดังกล่าวทำให้ทางกลุ่มงานจิตวิทยาได้พัฒนางาน
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนออกแบบนวัตกรรมหลังการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปกครอง พบว่าอยากได้รับการสนับสนุนในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) สื่อประกอบการฝึกในโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีสรุปเรื่องโรคให้เข้าใจง่าย
- 2) สื่อประกอบการฝึกที่ช่วยสรุปเรื่องเทคนิคในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างง่าย
- 3) แบบฝึกหัดที่สามารถนำไปทบทวนและฝึกต่อบ้านได้อย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การจัดสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Product development: Prototype)

- เล่มที่ 1 สมุดความรู้เล่มเล็กเรื่องการปรับพฤติกรรมสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิสติก (สมุดเล่มเล็กของเจ้าหนูเป็นมิตร)
- เล่มที่ 2 สมุดความรู้เล่มเล็กเรื่องการปรับพฤติกรรมสำหรับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น (สมุดเล่มเล็กของเจ้าหนูใจเย็น)

โดยองค์ประกอบของเนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย พฤติกรรมและปัญหาหลักที่พบสาเหตุของพฤติกรรมและปัญหาหลักที่พบ ตัวกระตุ้นที่ทำให้พฤติกรรมยังคงอยู่ เป้าหมายในการปรับพฤติกรรม เทคนิคและวิธีการของการปรับพฤติกรรม ในเด็กออทิสติก/สมาธิสั้น

ผลการดำเนินงาน

หลังจากกระบวนการพัฒนา ได้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ คือ จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น และ/หรือนักจิตวิทยาคลินิก 3-5 ท่าน ที่มีองค์ความรู้และ/หรือประสบการณ์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้นและออทิสติก แสดงความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของสมุดบันทึก จึงได้พัฒนาต่อยอดดังนี้

1. การปรับปรุงเบื้องต้น (Initial technology revision) นำผลที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพ ไปปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมต้นแบบ
 2. วางแผนทดลองใช้นวัตกรรมกับกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มารับบริการในโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มผู้ปกครองของเด็กออทิสติก 30 คน และกลุ่มผู้ปกครองของเด็กสมาธิสั้น 30 คน
- โดยมีการประเมินเนื้อหาและรูปแบบสื่อ ประเมินความพึงพอใจโดยรวม และประเมินความรู้ก่อน-หลัง ได้รับสื่อ

บทเรียน

1. ทีมงานได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นสื่อประกอบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สำหรับ ผู้ปกครองของเด็กสมาธิสั้น และเด็กออทิสติก
2. กระบวนการในการพัฒนานวัตกรรมที่ต่อยอดมาจากการให้บริการผู้ป่วย
3. การพัฒนาสื่อในครั้งนี้มาจากการสอบถามความต้องการจากผู้ปกครองของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง จึงได้แนวทางที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนา
4. กระบวนการพัฒนามีความต่อเนื่องตั้งแต่ขั้นพัฒนาร่างนวัตกรรมและมีการปรับปรุงตามความคิดเห็นทั้งของผู้ปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญมาอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงาน/ผู้จัดทำ กลุ่มงานจิตวิทยา

นายประเสริฐ จุฑา	(ที่ปรึกษาทีม)
นางสาวอัจฉรา ศิริพิบูลย์ผล	(ที่ปรึกษาทีม)
นายประธาน วงศ์กังแห	(หัวหน้าทีม)
นางธนัชพร บรรวณ	(ทีมพัฒนา)
นางสาวรดา วงศ์ศิลปการ	(ทีมพัฒนา)